



Teksts: Dina Gipsle  
Foto: no «būvēt» arhīva

# Profesionāla grunts izpēte un būves drošības garantija

Plaisas ēkas pamatos un sienās, pamatu deformācija, ēkas sēšanās un šķiebšanās - tie ir galvenie iespējamie draudi būvei, ja tā celta uz vāji nesošas

grunts. Grunts ģeoloģiskā izpēte pirms būvdarbu uzsākšanas ir svarīgs priekšnoteikums, lai nebūtu jāpiedzīvo minētās nelaimes.

Izpētes uzdevums ir noteikt būvlaukuma grunts un hidroģeoloģisko apstākļu raksturlielumus, prognozēt iespējamās pārmaiņas un to ietekmi uz būvi.

## **Ģeodēziskie un topogrāfiskie darbi**

Latvijas būvnormatīvos ir noteikts, kādas prasības jāievēro, projektējot ēku un inženierbūvju pamatus, un kādā kārtībā jāveic inženierizpēte būvniecības vajadzībām. Tā ietver ģeodēziskos un topogrāfiskos darbus, ģeotehnisko izpēti, lielākiem objektiem - arī hidrometeoroloģisko apstākļu novērtējumu.

Ģeodēzisko un topogrāfisko darbu uzdevums ir sniegt grafisko un teksta informāciju par apvidus reljefu un dažādu objektu novietojumu būvniecībai noteiktajā zemes gabalā.

Ģeodēzisko un topogrāfisko darbu gaitā tiek veikta:

- būvlaukumu un trašu horizontālā un vertikālā uzmērīšana;
- apakšzemes komunikāciju uzmērīšana;
- speciālie izpētes darbi, ko reglamentē attiecīgo nozaru noteikumi.

Tiesības veikt ģeodēziskos un topogrāfiskos darbus ir Valsts zemes dienestam, licencētām juridiskām un sertificētām fiziskām personām. Visiem ģeodēziskās un topogrāfiskās izpētes veicējiem jāievēro Latvijas būvnormatīvi un tehniskie noteikumi, ciktāl to prasības attiecas uz ģeodēziskajiem un topogrāfiskajiem darbiem būvniecībā.

## **Ģeotehniskā izpēte**

Ģeotehniskā izpēte ietver apbūvei paredzētā laukuma un tā apkārtnes ģeomorfoloģisko īpatnību, ģeoloģiskās uzbūves un hidroģeoloģisko apstākļu, kā arī grunšu fizikālo un mehānisko īpašību novērtējumu. Sarežģītākos gadījumos tiek veikts iespējamo ģeoloģisko procesu novērtējums un grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēte, kas var ietekmēt projektējamā objekta būvniecības un ekspluatācijas apstākļus. Šo izpēti veic licencētas firmas.

Grunts izpēte ir nepieciešama, arī projektējot privātmājas, jo nekad nevar zināt, kas īsti slēpjas grunts dziļākajos slāņos, uzsver SIA «Geo Consultants» izpilddirektors Aivars Krastiņš. Privātmājas īpašniekam šis izpētes darbs varētu izmaksāt apmēram Ls 100-200 atkarībā no izpētes sarežģītības. Vienlaikus izpētes gaitā tiek noteikts arī gruntsūdens līmenis. Atsevišķos gadījumos, ja klients vēlas, tiek veikta analīze, lai noteiktu gruntsūdeņu agresivitāti pret metālu un betonu. Ķīmiski agresīvs ūdens var saēst betonu 50 gadu laikā, tā iespaidā pamatiem zūd nestspēja. Vidē ar agresīviem gruntsūdeņiem lieto sārnu izturīgu betonu. Inženierizpētes rezultāti tiek apstrādāti un apkopotī pārskatā, kurā ietverti atzinumi un priekšlikumi par teritorijas atbilstību iecerētās būvniecības vajadzībām, ieteikumi par pamatu konstrukciju un izbūves tehnoloģiju un cita informācija. Konstruktors, ņemot vērā šos datus, aprēķina pamatu platumu, biezumu, dziļumu un veidu.